

Plats och tid Sessionssalen, Medborgarhuset, Vännäs
Tisdagen den 14 mars, 2023 kl 08:30-14.45

**Beslutande
Ledamöter** Anna Frej (S), Ordförande
Anders Nilsson (C), 1:e vice ordförande
Leif Andersson (S)
Jan Nilsson (M)
Viktoria Lapinniemi (V), § 25-38

Tjänstgörande ersättare Lillemor Lundgren (S), § 39-41

Utses att justera Anders Nilsson, C

Justeringens plats och tid Digital justering Paragrafer §§ 25-41

Signerat av **Sekreterare** Susanna Siljetun

Ordförande Anna Frej

Justerare Anders Nilsson

BEVIS OM ANSLAG

Protokoll för Kommunstyrelsens arbetsutskott har justerats och anslagits på kommunens anslagstavla.

Sammanträdesdatum 2023-03-14

Anslaget sätts upp 2023-03-20 **Anslaget tas ned** 2023-04-12

Förvaringsplats för protokollet Kommunstyrelseförvaltningens ledningskansli

Signerat av Susanna Siljetun

KSAU § 41

Dnr 2023/000055

Kollektivtrafikplan 2023-2026

Ärende

Kollektivtrafikplanen behandlar den del av trafiken i kommunen som är allmän kollektivtrafik. Planen kan liknas vid en strategisk plan för en viss tidsperiod. I planen följs även målen från trafikstrategin upp. Vännäs kommuns kollektivtrafikplan uppdateras varje år med aktuell statistik och trafikbeställningsuppgifter. Därefter skickas planen in till den regionala kollektivtrafikmyndigheten (RKM) som är upphandlande myndighet av den allmänna kollektivtrafiken i länet. Den uppdaterade kollektivtrafikplanen för 2023–2026 utgår från målen i kommunens trafikstrategi som tillsammans med kollektivtrafikplanen ska bidra till en hållbar utveckling av Vännäs kommun. Vännäs kommun föreslår inga ändringar i den inomkommunala trafiken jämfört med trafikbeställningen för år 2023. Trafikbeställningsuppgifterna i kollektivtrafikplanen avser enbart den inomkommunala allmänna kollektivtrafiken. All övrig trafik som går över kommungränsen upphandlas av RKM (den regionala kollektivtrafikmyndigheten).

Kostnadsutvecklingen inom kollektivtrafiken har ökat till följd av pandemins minskade resande i kombination med lågkonjunktur och ökad inflation. Budgeten för den inomkommunala trafiken år 2023, inklusive 3 procents indexuppräknning, är 9 192 000 kr. Utfallet för 2022 var 9 215 200 kr, vilket innebar ett underskott på cirka 575 200 kr jämfört med budget.

Beslutsunderlag

Kollektivtrafikplan för Vännäs kommun 2023–2026
Tjänsteskrivelse, Annika Nordenstam 2023-03-03

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Kollektivtrafikplanen för Vännäs kommun 2023-2026 antas förutom den del som rör Vännäs kommuns trafikbeställning för 2024. Kommunchef ges i uppdrag att utreda konsekvenser och möjligheter av ändrade turer.

Kollektivtrafikplan Vännäs Kommun 2023-2026

Kollektivtrafikplan	Datum för beslut: 2023-03-14
Kommunstyrelseförvaltningen	Giltig till: 2026-12-31

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Varför en kollektivtrafikplan?.....	3
1.1 Vännäs kommuns trafikstrategi	3
2. Kollektivtrafikens organisation i länet.....	3
2.1 Avtal och kostnader.....	5
3. Nuläget i Vännäs kommun	5
3.1 Aktuellt läge och statistik för tågtrafiken.....	6
3.2 Aktuellt läge och trafik för busstrafiken	7
3.3 Nuläge för kollektivtrafikens infrastruktur	10
4. Trafikstrategins mål och målet om hållbara resor	12
Visionen.....	12
Trafikstrategins mål	12
5. Vilka åtgärder genomförs för att nå målen?	13
5.1 Nationell nivå: Samhällsplanering, investeringar och samverkan	13
5.2 Regional nivå: Samhällsplanering, investeringar och samverkan	13
5.3 Lokal nivå: Samhällsplanering och samverkan	14
6. Vännäs kommuns trafikbeställning.....	15
6.1 Ringbilstrafik.....	15
6.2 Linjespecifikationer.....	15

1. Varför en kollektivtrafikplan?

Vännäs kommun har i uppdrag att årligen ta fram en plan för kollektivtrafik som ska skickas in till den regionala kollektivtrafikmyndigheten (RKM). Kollektivtrafikplanen behandlar den del av trafiken i kommunen som är allmän kollektivtrafik och är förutom en strategisk plan, dels en uppföljning av trafikstrategins mål, dels kommunens beställning av inomkommunal kollektivtrafik för det kommande året.

Kollektivtrafikplanen för den kommande perioden 2023-2026, bygger på Vännäs kommuns trafikstrategi. Kollektivtrafikplanen ska tillsammans med trafikstrategin verka för en hållbar utveckling av Vännäs kommun och bidra till att de regionala målen för kollektivtrafiken uppnås.

1.1 VÄNNÄS KOMMUNS TRAFIKSTRATEGI

Det övergripande målet för trafikstrategin är att resor i Vännäs kommun i högre grad än idag ska vara hållbara. Det innebär att trafikens påverkan på människors hälsa och livsmiljö samt på naturmiljön ska minska. För att nå det övergripande målet har trafikstrategin fyra strategiområden:

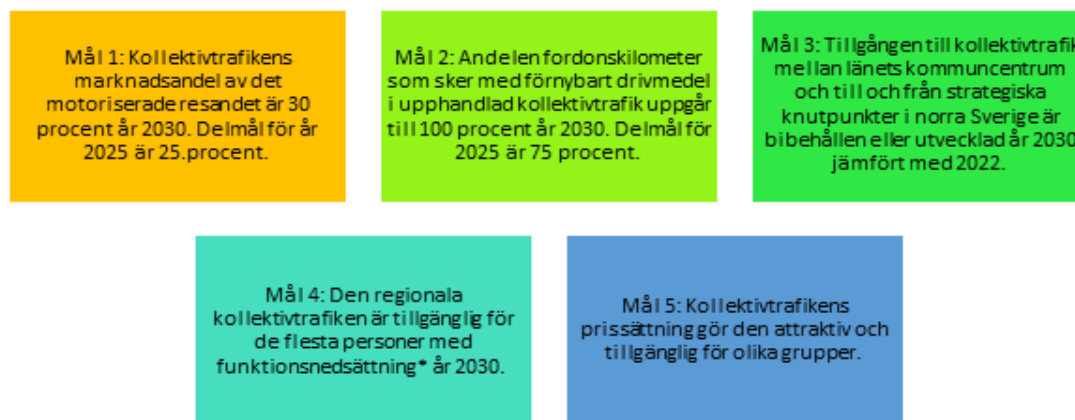
- *Planering för en hållbar kommun*, behandlar hur kommunens övergripande planeringsarbete bör ta hänsyn till trafikfrågor samt hur motorfordonstrafiken kan bli mer hållbar.
- *Hållbara korta resor*, beskriver hur resor inom och mellan tätorterna kan göras på ett hållbart sätt.
- *Goda pendlingsmöjligheter*, behandlar möjligheten att pendla till tätorterna från övriga delar av kommunen, samt till Umeå, på ett hållbart sätt.
- *Ett trafiksystem för alla*, beskriver mål för förbättrad trygghet, trafiksäkerhet och tillgänglighet för alla kommunmedborgare till viktiga målpunkter.

2. Kollektivtrafikens organisation i länet

Den regionala kollektivtrafiken i Västerbotten planeras på en övergripande nivå av den regionala kollektivtrafikmyndigheten (RKM), som organisatoriskt ligger under Region Västerbotten.

RKM tar beslut om vilken trafik som ska upphandlas och samordnar även kollektivtrafiken med annan samhällsplanering och regional planering.

Region Västerbotten har därmed det ekonomiska och juridiska ansvaret för den samhällsbetalda regionala kollektivtrafiken. Myndigheten (RKM) ska enligt kollektivtrafiklagen ta fram ett *regionalt trafikförsörjningsprogram* för kollektivtrafiken i länet. I programmet ska det bland annat framgå mål och åtgärder för de kommande årens regionala kollektivtrafik, se nedan.

Källa: Regionalt trafikförsörjningsprogram för Västerbottens län 2020-2025.*Funktionsnedsättning är den term som används i kollektivtrafiklagen.

Det är kommunerna och Region Västerbotten som tillsammans finansierar samhällsbetalad kollektivtrafik i länet. Kommunerna planerar och finansierar inomkommunal trafik medan regionen planerar och finansierar kommun- och länsgränsöverskridande trafik. Eftersom kommunerna och Region Västerbotten finansierar trafiken så har de stort inflytande över länets kollektivtrafikutbud.

Länstrafiken i Västerbotten AB, som ägs av Region Västerbotten, gör de allra flesta trafikupphandlingarna i länet på uppdrag av RKM. Länstrafiken upphandlar trafikföretag med egna bussar och personal som sköter driften. Länstrafiken ansvarar också för att kollektivtrafiken bedrivs enligt avtal samt informerar om och marknadsför trafiken. Bussgods Västerbotten är ett dotterbolag till Länstrafiken i Västerbotten som bedriver verksamhet vid Umeå, Skellefteå och Lycksele busstationer.

Norrtåg AB ägs av de regionala kollektivtrafikmyndigheterna i Norrbottens-, Västernorrlands- och Västerbottens län samt av Region Jämtland Härjedalen. Norrtåg har i uppgift att planera och upphandla persontågstrafiken i de fyra nordligaste länen. Det övergripande målet är att tillgodose behovet av arbets- och utbildningspendling i regionen samt att skapa kopplingar mot den nationella tågtrafiken i övrigt. Medarbetarna på Norrtåg AB kör inga tåg själva utan upphandlar operatör, alltså det företag som ska utföra trafiken. I nuvarande avtal är det Vy tåg AB som är Norrtågs operatör.

2.1 AVTAL OCH KOSTNADER

Det nuvarande inomkommunala avtalet mellan Länstrafiken i Västerbotten AB och Busspoolen i Västerbotten AB räcker från 1/1 2021 – 31/12 2029 och det är de lokala trafikföretagen Vännäs buss och Vilhelmina taxi/Sjöströms buss som genomför trafiken. I avtalet ingår alla skolskjutsturer.

Transdev sköter stomlinjetrafiken för linje 15 och linje 55.

Upphandling av anropsstyrd trafik (ringbil) görs av Reseservice på uppdrag av Region Västerbotten.

Förutom kostnader för själva utförandet av trafiken ingår även kostnader för underhåll av hållplatser i budgeten för kollektivtrafiken. Väderskydd av hållplatser bekostas av kommunen och sätts upp efter önskemål och möjlighet när det gäller den inomkommunala trafiken som till största delen nyttjas av skolelever. Kostnader för hållplatser och väderskydd för resenärer över kommungränsen delas lika mellan Region Västerbotten och Vännäs kommun om de även nyttjas av inomkommunal trafik.

Budgeten för den inomkommunala trafiken år 2023, inklusive 4, 75 procents indexuppräknings som belastar kommunstyrelseförvaltningen, är 9 192 000 kr.

Utfallet för 2022 var 9 215 200 kr, vilket innebar ett underskott på cirka 575 200 kr jämfört med budget.

3. Nuläget i Vännäs kommun gällande kollektivtrafik

Vännäs kommun har en areal på 534 km² och ett invånarantal på 8963 personer den 31 december 2021. Befolkningen i Vännäs ökar stadigt och trycket på att bygga fler bostäder är högt. Merparten av invånarna, cirka 70 procent (2022) bor i tätorterna Vännäs och Vännäsby.

Vännäs kommun har en tät tåg- och busstrafik mellan Vännäs, Vännäsby och Umeå. Turlistan innehåller cirka 50-talet dubbelturer på vardagar, vilket ger goda möjligheter till studie- och arbetspendling mellan dessa orter.

Längs genomfartslederna i tätorterna, väg 92 samt E12 finns daglig tillgång till stomlinjetrafik (linje 14, 63, 31, 15, 55).

Det är svårare att arbetspendla med kollektivtrafik från kommunens landsbygd in till tätorterna. Busstrafik finns med minst två dubbelturer per vardag till många byar inom kommunen men tiderna är anpassade efter skolornas tider. Den inomkommunala trafiken nyttjas i dagsläget främst av elever som åker mellan bostaden och skolan men den är allmän kollektivtrafik som alla kan åka.

¹ Källa: SCB kommuner i siffror

² Källa: SCB kommuner i siffror

Antal pendlare i Vännäs kommun, 2021³

Kommun	Inpendlare 2021 jmf (2020)	Utpendlare 2021 jmf (2020)	Bor och arbetar i kommunen 2021 jmf (2020)
Vännäs	898 (906)	2327 (2 236)	2132 (2 129)
Män	509 (529)	1345 (1 311)	987 (1 000)
Kvinnor	389 (377)	982 (925)	1 145 (1 129)

Nettopendlingen är alltså negativ och innebär att fler pendlar ut än in till kommunen och som vi ser av siffrorna ovan, har den ökat något under 2021.

3.1 AKTUELLT LÄGE OCH STATISTIK FÖR TÅGTRAFIKEN

Sedan 2011 finns pendeltåg som erbjuder snabba resor till Umeå. Tåget stannar vid Vännäs resecentrum, Vännäsby hållplats, Umeå C och Umeå Ö. Restiden ligger på 18 - 27 minuter beroende på start- och slutpunkt. Kollektivtrafiken erbjuder här kortare restider än med bil. Från Umeå C och Umeå Ö är det promenadavstånd till många stora arbetsplatsområden i Umeå.

Vännäspendeln har idag cirka femton avgångar per vardag till Umeå och 11 avgångar till Vännäs. Nytt för 2023 är att Norrtågs linje till/från Luleå går in till Vännäs resecentrum och inte bara som tidigare, i Vännäsby.

Enligt statistik från Norrtåg ökade resandet med Vännäspendeln fram till 2014, då resandet hade en topp på 135 925 resor. Därefter minskade resandet något fram till 2016 men vände uppåt under 2017 och 2018 men under 2019 minskade resande med tåg vilket fortsatte även när pandemin slog år 2020 till samt under hela 2021.

Under 2022 har resandet återhämtat sig och 76 701 resande registreras på sträckan, en ökning med 28 procent sedan föregående år.

Dieseltåget till Lycksele med tre avgångar per dag från Vännäs har dragits in från årsskiftet 2023, vilket gör att det inte längre går att åka tåg mellan Vännäs och Lycksele. Istället har antalet turer på sträckan Vindeln- Vännäs- Umeå med tåg utökats. Norrtåg har under hösten 2022 genomfört en kampanj för att öka resandet på sträckan och tillfälligt sänkt priset på pendlarkort på sträckan Vindeln-Vännäs-Umeå.

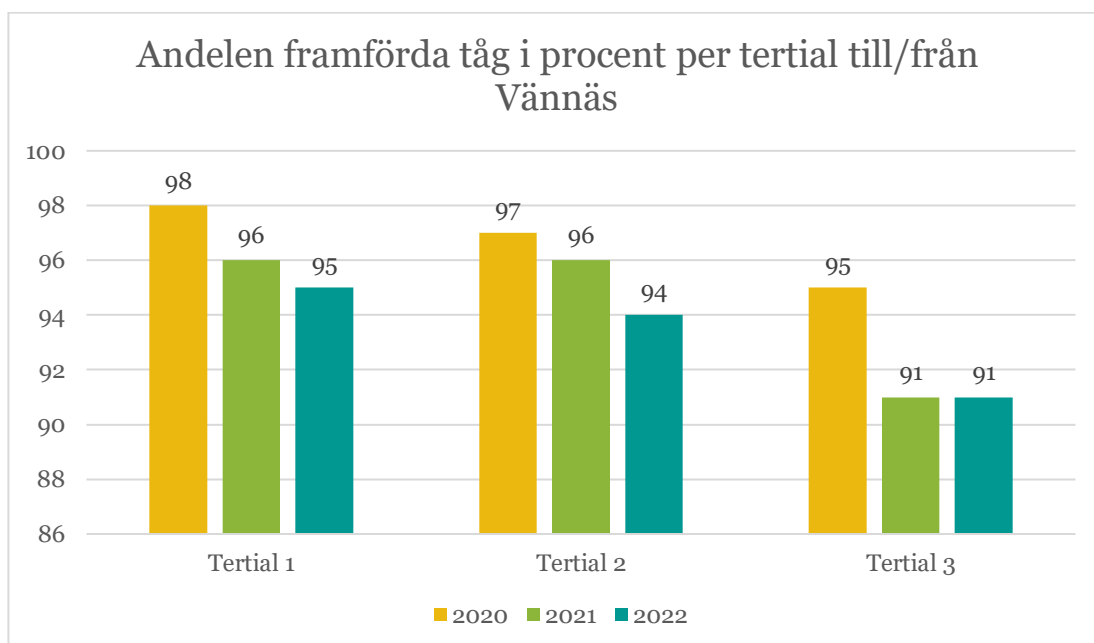
Skol-och arbetspendling utgör 83 procent av allt resande på sträckan under 2022. (Källa: Norrtåg.)

³ Källa: Kolada/näringsliv www.kolada.se.

Fördelning av biljettyper ombord på tågen 2022 utgjordes till 65 procent av pendlarkort, följt av skol-och ungdomskort till 18 procent, enkelbiljett 17 procent.

När det gäller andelen tåg som framförts (regulariteten) på sträckan Vännäs-Umeå, minskade den något samtliga under samtliga tertialer jämfört med 2021. I tabellen motsvarar T1=jan-april, T2=maj-aug, T3=sept-dec. Inställda tåg kan orsakas av t.ex. väderförhållanden, banarbeten eller olyckor.

Punktligheten för 2022 var 92 procent, vilket är något längre än det nationella målet om att 95 procent av tågen ska vara i tid, men en hög siffra vid en nationell jämförelse. Källa: Norrtåg AB.

3.2 AKTUELLT LÄGE OCH STATISTIK FÖR BUSSTRAFIKEN

3.2.1 Regionens busstrafik

Linjetrafik över kommungränser så kallade stomlinjer beställs och bekostas av Region Västerbotten. Länstrafiken beställer trafiken av olika bussföretag.

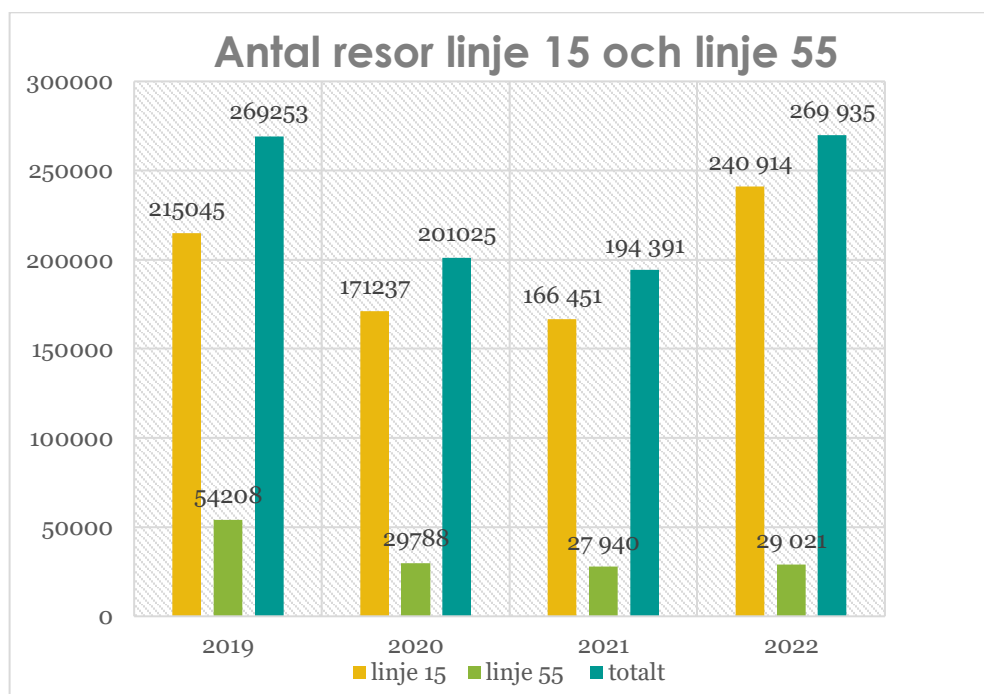
- **Linje 15/55** trafikerar Vännäs – Umeå på båda sidor av Umeälven. Ett 30-tal dubbelturer går på vardagar, 15 dubbelturer på lördagar och 10 dubbelturer på söndagar. Bussarna går till Vasaplan i Umeå centrum där byte till Umeås lokalbussar kan ske. Vissa turer går även till Universitetssjukhuset, denna hållplats ligger även i anslutning till universitetet.
- **Linje 14** går mellan Åsele och Umeå med stopp i Vännäs. Antalet turer på vardagar har halverats från till fyra till två dubbelturer före pandemin på

vardagar och endast en avgång istället för som tidigare tre dubbelturer på lördagar och söndagar.

- **Linje 63** går mellan Östersund och Umeå med stopp i Vännäs. Två dubbelturer vardagar, lördagar och söndagar.
- Efter E12 med påstigning vid Hemberget E12 Vännäsby, går **linje 31** Umeå-Lycksele-Storuman-Hemavan, 3 gånger på vardagarna, retur med två turer. En extra tur går på fredagar. På lördagar går två turer till Hemavan och på söndagar ytterligare en tur.

Linje 31 ersätter nu även den tidigare tågtrafiken som gick mellan Vännäs resecentrum till Lycksele, med skillnaden att det inte går in några bussar till/från Vännäs resecentrum till Lycksele utan att all påstigning sker längs E12, Hemberget, Vännäsby. Det går i vissa fall att åka till Lycksele från Vännäs resecentrum men då sker ett byte med buss i Brattby, ibland med långa väntetider. Cirka 11 turer går i vardera riktningen dagligen och 5 turer under helgen.

- **Linje 61** Vindelns-Vännäs går med en dubbeltur måndag – fredag och då den passerar via Fordonshuset/Liljaskolan.
- **Linje 71** Nordmaling-Vännäs går med en dubbeltur under måndag-fredag och passerar även den Liljaskolan.

Antalet resor på busslinje 15 har ökat stadigt sedan 2014 medan det minskat på linje 55. Särskilt morgonturerna på linje 15 har varit överfulla, och extrabussar krävts för att möta behovet. Under våren 2022 har Länstrafiken satt in nya bussar på sträckan med fler platser per buss. Glädjande att se är att bussresandet på den mest trafikerade linjen i kommunen, linje 15, nu är uppe i 2019 års nivåer.

3.2.2. Inomkommunal trafik

Den inomkommunala trafiken bedrivs i huvudsak mellan kommunens byar och Vännäs och Vännäsby tätorter och nyttjas till största delen av skolelever men är öppen för alla resande. Resorna i den inomkommunala trafiken varierar beroende på linje men minskar totalt år för år, med en kraftigare minskning under 2020 och under 2021, förmodligen pandemirelaterad. Tabellerna nedan visar resandeutvecklingen på de inomkommunala linjerna.

Resor med enkelbiljett, periodkort, rabattkort, skolkort, räknaknapp och mobilappen region är inkluderade. Resestatistiken är framtagen av Länstrafiken.

Resestatistik inomkommunala busslinjerna 2018-2022

Linje nr	2018	2019	2020	2021	2022
146 Strand-Vännäsby-Vännäs-Liljaskolan			1513	1325	3 996
147 Pengsjö-Vännäs	3 276	3 216	2 542	2837	3 691
148 Mjösjö-Vännäs	8 706	6 910	5 318	4309	1 503
149 Harrsele-Vännäs	7 879	8 611	7 181	6442	5 709
150 Bergliden-Tväråbäck-Vännäs	2 734	3 513	3 943	3503	2 935
151 Fagerlund-Vännäs	4 852	5 693	5 295	5900	5 875
152 Björnlandsbäck-Pengsjö-Vännäs	1 461	1 761	3 044	3574	3 306
153 V.Selet-Vännäsby-Vännäs	12 585	11 480	9 769	8 895	10 878
154 Rödåsel-Vännäsby-Vännäs	22 580	21 714	20 037	17 025	16 428
Totalt antal resande	64 073	62 898	58 642	53 810	54 321

För linje 148 är statistiken för 2022 missvisande, och mer korrekt är att utgå från att antalet resande är ungefär detsamma som tidigare år.

3.2.3 Anropsstyrd trafik s.k. Ringbilar

Resandestatistiken visar att få idag nyttjar ”ringbil”. Användandet har dock ökat något under 2022 jämfört med tidigare år men ligger fortfarande på låga nivåer.

Linje	Linjesträckning	2019	2020	2021	2022
580	V Vindelälvsområdet -Vännäs, jfr linje 153+146	0	2	0	3
581	Västerbäck - Vännäs, jfr linje 150+151	1	7	8	9
582	Harrseleområdet - Pengfors - Vännäs, jfr linje 149	5	11	4	1
583	Pengsjöområdet - Vännäs, jfr linje 147+152	0	2	1	0
584	Hjåggsjöområdet - Vännäs, jfr linje 152	0	0	0	0
585	Vännäs - Hemberget E12. Anslutning linje 31 till Lycksele och Tärnaby/Hemavan	0	0	2	2
794	Ö Vindelälvsområdet – Vännäs, Ö Selet – Vännäs, jfr linje 153	1	0	10	14
795	Stärkesmark/Jämteböleområdet – Vännäs, Fagerlund – Vännäs, jfr linje 151	1	7	11	15
796	Mjösjö – Penglund/Pengfors/Västerås – Vännäs, jfr linje 148	0	0	0	0
	Totalt antal resande med ringbil:	8	29	36	44

3.3 NULÄGE FÖR KOLLEKTIVTRAFIKENS INFRASTRUKTUR

Vägar

De nationella vägarna E12 (Vasa-Umeå-Vännäsby och Mo i Rana), väg 92 (Umeå-Vännäs-Dorotea) och ett flertal regionala vägar förbinder kommunen med övriga delar av landet, Europavägar som E4 och E45, vilket möjliggör att det går att resa till och från Vännäs kommuns tätorter med kollektivtrafik. Investeringar i E12 runt Umeå har genomförts under de senaste åren, vilket kan bidra till att korta restiderna något till Umeå i rusningstrafik för busstrafiken.

Järnvägar

Vännäs är en järnvägsknut med 130 år av tågtrafik längs med stambanan för övre Norrland som förbinder Vännäs med sträckan Umeå-Holmsund (Vasa), men även med Tvärbanan Hällnäs-Lycksele-Storuman, vilket gör att stambanan för övre Norrland kopplas samman med inlandsbanan (Kristinehamn-Gällivare).

Det råder viss trängsel på Umeå Östras bangård i Umeå vid rusningstid på morgonen och eftermiddagen, vilket kan påverka tidtabellen för tågen till Vännäs.

Dieseltåget som trafikerat Umeå-Lycksele har tagits ur bruk och trafiken har tillfälligt pausats. Det lyfts med regelbundenhet önskemål om elektrifieringen mellan Hällnäs och Lycksele, men en sådan investering finns inte med i den nationella infrastrukturplanen som antogs 2022.

Resecentrum

Resecentrum finns i Vännäs och Vännäsby i anslutning till järnvägen. I Vännäs är järnvägsstationshuset en kulturhistoriskt värdefull byggnad med en uppvärmd väntsal. Väntsalen har öppet i anslutning till ankommande- och avgående tåg och bussar, mestadels under dagtid. Utanför stationen i Vännäs finns hållplatser för ankommande och avgående busstrafik.

På Vännäs järnvägsstation finns en tillgänglighetsanpassad entré mot perrongen. Tillgänglighetsanpassad WC finns i stationshuset och mötesplatser för ledsagning både inomhus och utomhus. Ledsagning beställs 24 timmar före avresa via Norrtåg.

2012 byggdes en ny perrong med väderskydd i Vännäsby i och med att pendeltågstrafiken längs med Tvärbanan, Umeå-Vännäs-Lycksele, återupptogs året innan.

I Vännäsby finns ingen väntsal inomhus men taktilla stråk mellan parkering och perrong som kan användas sommartid. Mötesplats för ledsagning saknas.

På båda resecentrumen görs utrop för tågens ankomst/avgång och det finns informationstavlor.

Pendlarparkeringar och tillgänglighetsanpassade parkeringar med motorvärmare samt cykelparkeringar med tak finns såväl vid resecentrumet i Vännäs som i Vännäsby. Sedan 2017 finns totalt 16 publika laddplatser för elbilar vid de båda pendlarparkeringarna.

Hållplatser

Hållplatser med väderskydd finns för bussresenärer i både Vännäs, Vännäsby och även på vissa håll utanför tätorterna. Några hållplatser med rum för ett lite större antal resenärer har under de senaste åren fått nya väderskydd i glas istället för trä.

Det ska vara lätt att ta sig till och från en hållplats och särskilt under vintern, oavsett om resenären behöver ett hjälpmedel eller inte och det är därför viktigt att såväl snöröjning som sandning av hållplatserna fungerar.

Trafiksäkerhet/Säkra anslutningar

Det är viktigt att resenärer som åker kollektivt kan ta sig säkert till den hållplats där de ska börja sin resa med kollektivtrafiken. Gång- och cykelvägar finns till både resecentrum i Vännäs och perrongen i Vännäsby. Ett nytt grönt stråk med gång- och cykelväg mellan Hammarskolan/Liljaskolan och Vännäs resecentrum har färdigställts under 2022, vilket ökat trafiksäkerheten ytterligare.

Några hållplatser har inte en tillräckligt trafiksäker situation, t.ex. Vännäsby skola och en hållplats vid Lägret inne i Vännäs. Hållplatsen vid Vännäsby skola ska byggas

om inom de närmsta åren för att förbättra trafiksäkerheten. En dialog mellan Vännäsby skola och Vännäs kommun samt Trafikverket har föregått arbetet.

Under 2022 har Trafikverket beslutat om att bygga en gång-och cykelbro över Vindelälven parallellt med E12:an från Brattbysidan till Vännäsbyidan, med hjälp av brofästena från en tidigare bro. En anslutande gång-och cykelväg ska byggas och Vännäs kommun driver frågan om att Trafikverket ska projektera för en gång-och cykelväg längs med Umevägen, för en säkrare anslutning.

Drivmedel och fordon

De flesta tågturer med operatören Vy som går via Vännäs drivs med el. De järnvägsfordon som trafikerar linjen Umeå-Lycksele drivs med diesel på grund av att järnvägen endast är elektrifierad till Hällnäs, har nu tagits ur bruk. När det gäller bussar för regionala trafiken och för inomkommunala tankas dessa med HVO100 (hydrerad vegetabilisk olja).

Vägunderhåll

I Vännäs kommun har vi både snörika och isiga vintrar. Det ställer stora krav på snöröjning av såväl järnvägar, vägar, perronger, resecentrum och busshållplatser. Det är flera aktörer som ansvarar för olika områden när det gäller snöröjning och underhåll i kommunen.

Trafikutbud

Som framgår av tidtabellerna så finns det idag inte samma turtäthet till och från Vännäs och Vännäsby från vissa byar i kommunen, utan där är befolkningen beroende av andra färdmedel för att kunna resa och ta sig till anslutande kollektivtrafik. Vännäs kommuns medborgarundersökning från 2021 bekräftar bilden. 75 procent av de svarande som bor utanför tätorterna anser att det är mycket dåliga/ganska dåliga möjligheter till att enkelt använda sig av kollektivtrafiken för vardagliga resor.

4. Trafikstrategins mål och målet om hållbara resor

I kollektivtrafikplanen görs en årlig uppföljning av Vännäs kommuns övergripande mål om att öka andelen hållbara resor samt av de mål som finns fastslagna i trafikstrategin.

VISIONEN

-I Vännäs kommun har andelen hållbara resor ökat. Alla erbjuds en god infrastruktur.

TRAFIKSTRATEGINS MÅL

- Samhällsplaneringen ska bidra till minskad klimat- och miljöpåverkan från trafiken.
- Andelen resor till fots och med cykel inom och mellan Vännäs och Vännäsby ska öka.
- Andel pendlare som väljer kollektivtrafik ska öka.

-Den fysiska miljön ska vara utformad så att alla kan ta del av samhällets service, varor och tjänster.

5. Vilka åtgärder genomförs för att nå målen?

En förutsättning för att nå visionen om att öka antalet hållbara resor och att alla ska ha en god infrastruktur, är att den infrastruktur som finns för kollektivtrafik på väg och järnväg underhålls och utvecklas. Ett mycket viktigt arbete är därför att Vännäs kommun deltar aktivt i samarbetet med Trafikverket, Region Västerbotten, andra kommuner och organisationer när det gäller att prioritera vilka investeringar som är viktiga för vår kommun för väg-och järnvägsnätet.

5.1 NATIONELL NIVÅ: SAMHÄLLSPLANERING, INVESTERINGAR OCH SAMVERKAN

Nationell infrastrukturplan

I den nationella infrastrukturplanen för 2022-2033 från Trafikverket prioriteras investeringsåtgärder för de stora europavägarna och järnvägen under de kommande tolv åren. Här nämns bland annat investeringar för nya kontaktledningar på järnväg på sträckor där Vännäs ingår. En utbyggnad av Norrbottniabanan mellan Umeå och Skellefteå har påbörjats och fortsättningen mellan Skellefteå och Luleå inleds under planperioden, vilket kommer att korta restiderna för långvägaresor inom länet och även effektivisera järnvägssystemet.

För vägar nämns i infrastrukturplanen gång-och cykelbron över Vindelälven mellan Brattby och Vännäsby. Bron kan bidra till säkrare transporter och fler hållbara resor till och från hållplatser och resecenter. Föreslagna investeringar längs med E12:an till Umeå kan också korta restiderna med buss i rusningstid.

5.2 REGIONAL NIVÅ: SAMHÄLLSPLANERING, INVESTERINGAR OCH SAMVERKAN

Länstransportplan

Under hösten 2022 beslutade Region Västerbotten om en ny länstransportplan för åren 2022-2033. Till denna plan har Vännäs kommun skickat in förslag på investeringar som rör kollektivtrafiken när det gäller att öka säkerheten vid hållplatser, bland annat vid Vännäsby skola. Nytt i länstransportplanen är att det kommer att finnas möjlighet till att söka pengar årligen för investeringar från olika pengapotter, för t.ex. hållplatsåtgärder.

Samverkan med regionala myndigheter och företag

Vännäs kommun fortsätter att samarbeta med regionala kollektivtrafikmyndigheten (RKM), Länstrafiken och Norrtåg för att bland annat utveckla och förbättra avgångs-och ankomsttider, men även med att öka kollektivtrafikens attraktivitet och effektivitet genom olika åtgärder. Detta för att öka resandet bland både kvinnor och män samt för att fler ska kunna resa kollektivt till t ex arbete, studier samt kultur-och fritidsaktiviteter.

Årligen genomförs även kommunspecifika dialoger tillsammans med Trafikverket och Länstrafiken när det gäller planeringsfrågor som berör Vännäs kommun, t.ex. drift och underhåll och utveckling av statliga vägar.

Deltagande i förstudie om vätgasdrivna lok på Tvärbanan Hällnäs - Storuman.

Skellefteåkraft, Region Västerbotten med flera har startat igång en förstudie om möjligheterna till vätgasdrivna lok på Tvärbanan. E12-kommunerna, i vilken Vännäs ingår, deltar också i projektet. Syftet med förstudien är att undersöka förutsättningarna för att i ett efterföljande projekt testa och utforska hur vätgasdrivna lok kan bidra till att elektrifiera Tvärbanan Hällnäs-Storuman.

Förstudien ska också samla och förankra förutsättningarna med nyckelintressenter, bl.a. näringsliv, akademi, kommuner och region.

Stråket mellan Hällnäs och Storuman är viktig ur ett regionalt perspektiv då det bland annat bidrar till ett mer sammanhållet Västerbotten, där det är lättare att pendla mellan kust och inland. Det ska vara ännu mer attraktivt för fler människor och företag att ta tåget istället för bilen och leda till minskade Co2-utsläpp, mer gods på järnväg mm. Vidare är stråket viktigt för att bredda korridoren Europa till Mo i Rana

5.3 LOKAL NIVÅ: SAMHÄLLSPLANERING OCH SAMVERKAN

Inom kommunen arbetar vi på många sätt för att öka de hållbara resorna:

Investeringar i gång-och cykelvägnätet

- Ett nytt grönt gång- och cykelstråk genom Vännäs centrum har iordningställt under 2021 och slutförts under 2022, för att skapa säkrare gång-och cykelmöjligheter och öka andelen resor till fots och med cykel mellan järnvägsstationen och Hammarskolan/Liljaskolan.
- I samband med nya detaljplaner planeras för byggandet av gång-och cykelväg i anslutning till Stationsvägen Vännäsby, Nygatan, Idrottsgatan, samt Thulegatan Vännäs.

Pendlarparkeringar med laddstolpar för elbilar

Enligt Vännäs kommuns investeringsbudget ska fler laddstolpar vid Vännäs och Vännäsby resecentrum byggas under 2023-2025.

Utveckling av kollektivtrafiken på landsbygden

- För att möta upp behoven kring kollektivtrafik utanför tätorterna fortsätter kommunen att utvärdera och planera för att lägga till fler anropsstyrda linjer från/till landsbygden samt undersöka andra möjligheter för att möjliggöra

för fler medborgare att nyttja befintlig kollektivtrafik.

- Kommunen fortsätter att verka för ett tågstopp i Tväråbäck. Vännäs kommun har arbetat för att få in en förstudie för detta i länstransportplanen men utan resultat.

Samverkan kring informationsinsatser för att öka antalet hållbara resor

- Kommunen arbetar med att informera och marknadsföra kollektivtrafik i samarbete med olika aktörer inom kollektivtrafik och hållbart resande för att öka andelen personer som reser kollektivt, samåker, cyklar och går. Under SEE-Västerbottens hållbarhetsvecka, delade Vännäs kommun ut information, ett cykellyse och en frukt till dem som reste kollektivt.

Förbättring och renovering av hållplatser

- En ombyggnation av Vännäs resecentrum med en säkrare angöring av bussar är planerat att påbörjas under 2024-2025.
- Under 2022 har två väderskydd i trä renoverats av Returcentrum och placerats ut i Pengsjö och i Långsjö och förbättrar därmed den inomkommunala servicen.
- Hållplatsen vid Lägret finns också inlagd i kommunens investeringsbudget för åtgärd.

Kommunal samverkan kring planering

- Kommunen arbetar för att ständigt förbättra samverkan med övrig samhällsplanering i kommunen tillsammans med tjänstepersoner och politiker, samt även med entreprenörer och andra organisationer/myndigheter.
- Kommunen arbetar efter tydliga rutiner för att gynna kollektivtrafik och för att skapa säkra gång-och cykelstråk i detaljplaneringen kopplat till ombyggnation och nybyggnation i kommunen.

6. Vännäs kommuns trafikbeställning

Ej beslutad för 2024.

6.1 RINGBILSTRAFIK

Ej beslutad för 2024.

6.2 LINJESPECIFIKATIONER

Ej beslutad för 2024.

146 Strand-Vännäsby-Vännäs-Liljaskolan

1. Entreprenör; Vännäs Buss.

2. Turer; M-F, 2 dubbelturer. Skoltid - läsår utom höst-, jul-, sport- och påsklov samt fredag efter Kristi himmelfärdsdag.
Under skolornas lov – ringbilslinje R 580
3. Trafikuppgifter
Befordran av grundskoleelever och allmän personbefordran.

147 Pengsjö – Vännäs

4. Entreprenör; Vännäs Buss.
5. Turer; M-F, 2 dubbelturer. Skoltid - läsår utom höst-, jul-, sport- och påsklov samt fredag efter Kristi himmelfärdsdag.
Under skolornas lov – ringbilslinje R 583
6. Trafikuppgifter
Befordran av grundskoleelever och allmän personbefordran.

148 Mjösjö – Vännäs

1. Entreprenör; Sjöströms buss/Vilhelmina taxi
2. Turer; M-F, 2 dubbelturer. Skoltid - läsår utom höst-, jul-, sport- och påsklov samt fredag efter Kristi himmelfärdsdag. Under skolornas lov – ringbilslinje R 582 och R 796.
3. Trafikuppgifter; Befordran av grundskoleelever och allmän personbefordran.

149 Harrsele – Vännäs

1. Entreprenör; Sjöströms buss/Vilhelmina taxi
2. Turer; M-F, 2 dubbelturer. Skoltid - läsår utom höst-, jul-, sport- och påsklov samt fredag efter Kristi himmelfärdsdag. Under skolornas lov – ringbilslinje R 582.
3. Trafikuppgifter; Befordran av grundskoleelever och allmän personbefordran.

150 Västerbäck – Tväråbäck – Vännäs

1. Entreprenör; Sjöströms buss/Vilhelmina taxi
2. Turer; M-F, 2 dubbelturer. Skoltid - läsår utom höst-, jul-, sport- och påsklov samt fredag efter Kristi himmelfärdsdag. Under skolornas lov – ringbilslinje R 581.
3. Trafikuppgifter; Befordran av grundskoleelever och allmän personbefordran.

151 Fagerlund – Vännäs

1. Entreprenör; Sjöströms buss/Vilhelmina taxi
2. Turer; M-F, 2 dubbelturer. Skoltid - läsår utom höst-, jul-, sport- och påsklov samt fredag efter Kristi himmelfärdsdag.
Under skolornas lov – ringbilslinje R 795.
3. Trafikuppgifter; Befordran av grundskoleelever och allmän personbefordran.

152 Hjäggsjö – Björnlandsbäck – Pengsjö – Vännäs

1. Entreprenör; Vännäs Buss.
2. Turer; M-F, 2 dubbelturer. Skoltid - läsår utom höst-, jul-, sport- och påsklov samt fredag efter Kristi himmelfärdsdag.
Under skolornas lov – ringbilslinje R 583 och R 584.
3. Trafikuppgifter; Befordran av grundskoleelever och allmän personbefordran

153 V Selet – Vännäsby – Vännäs

1. Entreprenör; Vännäs Buss.
2. Turer; M-F, 2 dubbelturer. Skoltid - läsår utom höst-, jul-, sport- och påsklov samt fredag efter Kristi himmelfärdsdag.
Under skolornas lov – ringbilslinje R 580.
3. Trafikuppgifter; Befordran av grundskoleelever och allmän personbefordran.

154 Rödåsel – Vännäsby – Vännäs

1. Entreprenör; Sjöströms buss/Vilhelmina taxi
2. Turer; M-F, 1 enkeltur Rödåsel – Vännäs samt två turer Vännäs – Rödåsel.
Skoltid - läsår utom höst-, jul-, sport- och påsklov samt fredag efter Kristi himmelfärdsdag. Under skolornas lov – ringbilslinje R 794.
3. Trafikuppgifter; Befordran av grundskoleelever och allmän personbefordran.

Annika Nordenstam

Kollektivtrafiksamordnare